

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістр

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

«Міжнародний банківський бізнес»

(назва магістерської програми)

на тему: **«Банки на ринку платіжних послуг в умовах цифрової
трансформації»**

(назва теми)

Виконавець:

Студентка ЦЗФН

Токар М.О.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор _____

(науковий ступінь, вчене звання)

Кузнєцова Л.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Розвиток сегменту платіжних банківських послуг впливає на економіку в цілому, оскільки організує грошовий обіг. На діяльність банків на ринку платіжних послуг впливають інноваційна складова та цифрові технології, які є досить важливим чинником просування банківських продуктів на ринку, а саме рушійною силою для надання та розповсюдження його цифрових фінансових послуг. На особливу увагу заслуговує встановлення найбільш важливих чинників, які обумовлюють особливості діяльності банків на ринку платіжних послуг, оскільки під їх впливом змінюється динаміка попиту і пропозиції платіжних послуг, здійснюється формалізація умов перебування цього ринку у рівноважному стані, вивчення основних закономірностей формування конкурентного середовища на ньому, кількісне вимірювання поточного та перспективного рівнів конкуренції між його суб'єктами тощо.

Сучасні вітчизняні економісти, такі як В. Вовк, О. Вовчак, В. Голуб, О. Дзюблюк, Л. Жердецька, В. Коваленко, С. Козьменко, І. Лютий, В. Міщенко, І. Ніконов, Ю. Оніщенко та ін., теж приділяли увагу проблем функціонування банків на ринку в умовах цифровізації, але особливості конкуренції в цих умовах розкрито дослідниками розглянуто недостатньо. Отже, актуальність обраної теми випускної роботи підтверджується необхідністю пошуку новітніх прогресивних форм взаємодії суб'єктів ринку банківських платіжних послуг в умовах цифрової трансформації.

Метою дослідження є аналіз теоретичних засад і науково-методичних підходів до оцінювання діяльності банків на ринку платіжних послуг і розробка пропозицій щодо формування конкурентних переваг банків в умовах цифровізації платіжних послуг.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення наступних завдань:

- узагальнити підходи дослідників до трактування сутності банківської конкуренції;
- визначити сутність та особливості ринку платіжних послуг;
- дослідити чинники впливу на результати діяльності банків на ринку платіжних послуг в умовах цифровізації;

- здійснити аналіз світових тенденцій розвитку цифрових платіжних технологій та конкуренції фінансових посередників на ринку;
- розробити науково-методичні підходи до формування стратегічних завдань розвитку цифрових платіжних послуг вітчизняних банків;
- дослідити відповідність поточних умов розвитку конкурентного середовища на ринку платіжних послуг України загальносвітовим тенденціям;
- сформулювати рекомендації щодо посилення конкурентних позицій вітчизняних банків на ринку платіжних послуг в умовах цифровізації.

Об'єктом дослідження виступає процес функціонування сучасних банків на ринку цифрових платіжних послуг в умовах посилення конкуренції між фінансовими посередниками.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних положень, що формують діяльність банків при наданні платіжних послуг.

Теоретичною і методологічною основою дослідження є наукові розробки вітчизняних і зарубіжних вчених в області банківської справи, маркетингу, базисні положення теорії і методології системного аналізу.

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (61 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 96 сторінок. Основний зміст викладено на 89 сторінках. Робота містить 50 таблиць, 20 рисунків.

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ НА РИНКУ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ»** визначено сутність та функції банківської конкуренції на ринку платіжних послуг, сутність та особливості платіжного ринку, платіжні системи на ринку платіжних послуг

Проведене дослідження функцій і структури ринку платіжних банківських послуг як системи дозволило розкрити зміст категорій «ринку платіжних банківських послуг», «платіжна платформа» і «конкуренція на ринку платіжних банківських послуг». з дозволило зробити відповідні висновки.

У другому розділі «**АНАЛІЗ ПРОЦЕСІВ РОЗВИТКУ РИНКУ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ**» здійснено аналіз впливу чинників на розвиток ринку платіжних послуг, проведено оцінку конкурентних позицій банків на ринку платіжних систем в Україні, досліджено процеси розвитку сучасного карткового бізнесу в Україні.

У третьому розділі «**НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ НА РИНКУ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ**» проаналізовано перспективи розвитку світового ринку платіжних послуг, визначено вплив цифрових технологій на платіжний банківський бізнес та запропоновано заходи по удосконаленню процесів управління цифровізацією платіжних послуг на основі реалізації стратегії, методика побудови якої запропонована у роботі. Методи стратегічного управління спрямовані на підвищення результативності цифрової трансформації банківського сектору на платіжному ринку

ВИСНОВКИ

1. Під впливом цифрової економіки змінюється діяльність банків. а конкуренція банків на ринку платіжних послуг посилюється, оскільки банки обумовлені змінами, що відбуваються пі цифрової трансформації на національному та світовому фінансових ринках.

2. Головними чинниками, що впливають на загострення конкуренції, є глобалізація світового фінансового ринку, розвиток нових цифрових фінансових технологій, а також нових фінансових посередників (фінтехів), які активно функціонують на ринку платіжних послуг та обмежують індивідуальність банківських платіжних послуг.

3. Потенційними споживачами платіжних послуг є значна кількість суб'єктів, профіль споживача безпосередньо залежить від типу та бізнес-моделі платіжної системи, а також конкретних послуг і навіть репутації постачальників зазначених послуг.

4. Сучасний процес оновлення платіжного законодавства в Україні дає можливість адаптувати законодавство до законодавства ЄС, сприяє формуванню правової основи для інтеграції українського платіжного ринку з європейським. Новий закон базується на сучасних вимогах та враховує норми європейських

регуляторних актів, зокрема Другої платіжної директиви (PSD2) та Директиви з електронних грошей (EMD).

5 Розвиток ринку цифрових платежів може скоротити витрати банків, країн і комерсантів, стимулювати економічне зростання і сприяти фінансову прозорість як і країнах, що розвиваються, і в розвинених країнах.

6. Можливості цифрових технологій дозволяють створити більш ефективну та дешеву платіжну інфраструктуру у вигляді електронних платіжних систем, які дали змогу здійснювати платіжні операції на дрібні суми у точках банківських платіжних агентів та платіжних субагентів.

7. Банки, як учасники національної платіжної системи, вкладають значні кошти у розвиток цифрових технологій, підвищуючи свою операційну ефективність. Таким чином, підвищення операційної ефективності є цінністю національної платіжної системи чи її конкурентною перевагою.

8. Стратегія формується в момент створення банку і є основою для визначення бізнес-стратегії (як і інших похідних від неї стратегій: маркетингової, інвестиційної, тощо) та бізнес-моделі (банку). . Відповідно до основного завдання банку – збереження конкурентних позицій на ринку платіжних послуг та формування нових конкурентних переваг, у структурі для формування банківської бізнес-моделі можуть бути виділені наступні напрямки підвищення ефективності роботи банку в умовах цифровізації: сегменти клієнтів: це групи клієнтів, куди спрямовані платіжні послуги банку; ключові ресурси; основні види діяльності персоналу банків.

9. У кожному банку формують пропозицію для кожної окремої компанії чи ключового клієнта; ключові партнерські відносини: це не просто навколишня мережа постачальників та партнерів, це діяльність персоналу банків, що здійснюється для кращого розуміння динамічних потреб клієнтів; структура витрат: необхідно аналізувати всі витрати банку досягнення вищеописаних дій.

Запропоновані рекомендації до стратегічного управління його конкурентоспроможністю дозволяють розглядати весь комплекс завдань, що стоять перед банком, як єдиний комплекс, після чого формується механізм і послідовність їх вирішення.